

Kmečka trgovina

Izgledi za izvoz lesa v Nemčijo

Sklenjen je bil sporazum o določitvi cen med Nemčijo in Jugoslavijo. Pri sortimentih, za katere je zaključen sporazum, se pri pogovju, da se drži določena cena, porablja pogodbeni carina, ki je zmanjšala dosedanje postavke od 2.50 na 1.50 marke za meterski stot.

Za rezan les slovenskega in hrvaškega izvora veljajo naslednje cene: jelka-smreka, 3-6 m dolga, 10 cm širine in več, 1. a) paralelno obrobljena 33-35 mark, b) konično obrobljena 30-32 RM za kubični meter franko vagon suhozemska jugoslovanska postaja, prosto za izvoz; 2. a) paralelno obrobljena 34-36 RM, b) konično obrobljena 31-33 RM za kubični meter fob severno-jadransko pristanišče prosto za izvoz.

Carinske olajšave se priznajo samo za one za ključke, za katere pridejo prošnje za dodelitev deviznega dovoljenja na »Überwachungstelle für Holz« v času od 1. februarja do 31. maja 1938. Pravica na uvoz po znižani carini je odvisna od predložitve potrdila odpremi carinarici, katero izdaja »Hauptgeschäftsstelle der Marktvereinigung der deutschen Forst- und Holzwirtschaft«. Razdelitev potrdil je treba zahtevati istočasno s prijavo o nakupu. Za prošnje je predpisana poraba posebnih formularjev. Važna novost je tudi, da morajo nemški uvozniki takoj po neposredno predloženi devizni prošnji obvestiti jugoslovanskega izvoznika. Ravno tako morajo tudi obvestiti o odobritvi ali odbitju prošnje jugoslovanskega izvoznika.

Vino

Kakor se sliši, je trgovina z vinom nekoliko v zastoju, kar je povzročil novi pravilnik o vinski trošarini. Kupci namreč ne morejo več kupovati na zalogo, pa bo ta zastoj trajal toliko časa, dokler zaloge ne bodo izčrpane. Ker pa zaloge itak niso velike, ne bo treba dolgo na to čakati. Poleg tega pa je itak v teku akcija, da se dovoli odplačevanje trošarine v obrokih in ne naenkrat, tako da bo mogoče nakupovati zopet na zalogo. Cene so še vedno čvrste in stalne. Navadna vina držijo vinogradniki po 5-6 din, boljša sortna vina pa po 6-7-8 din. Tudi na Bizeljskem bo cena približno ista. Ker je tam vina že zelo malo. Vinogradi so dosedaj dobro prezimili ter je trta zelo zdrava. Ker nam napovedujejo suho pomlad in poletje, je upati, da bomo imeli letos dobro vinsko letino.

Živina

Na zadnjih sejmih se je opazilo, da so cene nekoliko nazadovale.

Maribor. Debeli voli 4.60-5.50, poldebeli 3.80 do 4.60, plemenski 3.25-4.50, bikli za klanje 3.50 do 4.75, debele klavne krave 4-4.80, plemenske 3.30-4, klobasarice 2.25-3.30, molzne 3.10-4, breje 3-4, mlada živina 4.25-5.25, teleta 5 do 6.50 din 1 kg žive teže.

Ljubljana. Voli 3.75-5.75, krave 2.25-5.25, teleta 7-8 din. Konji 400-3500 din komad.

Ptuj. Voli 5, 4.50, 4 din, telice 5, 4.50, 4 din, krave 4.50, 3, 2.50, teleta 6.50 din.

Kranj. Voli 6.25, 5.50, 5 din, telice 5.50, 5 in 4.75 din, krave 5, 4.75 in 4.50 din, teleta 7 din.

Ljutomer. Voli 5 in 4 din, telice 5, 4.50 in 3.50, krave 4, 3.75 in 2.50 din, teleta 5.50 in 4.50 din.

Kočevje. Voli 6, 5 in 4.50 din, telice 6, 5 in 4.50 din, krave 5, 4 in 2 din, teleta 8 in 6.50 din.

Kalobje. Voli 5.50, krave 4.50, telice 5, teleta 5.50 din.

Vojnik. Voli 4-5, krave 3.50-4 din, teleta 5 do 5.50 din.

Smarški okraj. Voli 5-5.50, 4-5, 3-4 din, telice 4.50-5.25, 4-4.50, 3-3.50, krave 3.50-5, 3-3.50, 2.50-3 din, teleta 5 in 4 din.

Lendava. Telice 4, 3.50 in 3 din, krave 1, 1.75 in 1.50, teleta 6 in 5 din.

Novo mesto. Klavna živina po 3-4 din, plemenska in dobro rejena voli največ do 5 din.

Svinje

Tudi v trgovini s svinjami se opaža rahlo nazadovanje cen. Na mariborskem svinjskem sejmju so se prodajali 5-6 tednov stari prašički po 85-105 din, 7-9 tednov 110-120 din, 3-4 mesece 145-170 din, 5-7 mesecev 240-340 din, 8-10 mesecev 410-425 din, eno leto stari 710 do 790 din; 1 kg žive teže 5.50-7.75 din, 1 kg mrtve teže 8.50-11.25 din. — V Ptujju so bili špeharji po 7-8 din, pršutarji 6-6.75 din. — V Kranju so se prodajali hrvaški prašički špeharji po 10.25 din, domači pršutarji po 7.50 din. — Na

sejmju v Novem mestu je bil zaznamovan padec cen od 10-20 din pri glavi ter 0.50-1 din pri 1 kg žive teže. Pršutarji so se prodajali po 5.50, pitani prašički po 6-7-8 din. — V Ljubljani so bili špeharji po 9 din, pršutarji pa 7.50 din, v Soboti špeharji po 8-9 din, pršutarji po 7-8.

Dunajski prašičji sejem. Prignanih je bilo 6433 pršutarjev in 4046 špeharjev, skupno 10.472 glav, od tega iz Avstrije 3468, iz inozemstva 7011. V začetku je bil sejem miren, nato je postal živahnjši. Cene pršutarjev so popustile za dva groša, težkih poljskih prašičev za 1-2 groša, cene špeharjev pa so narasle za 1-2 groša zaradi slabe ponudbe. Posebno so bile čvrste cene prvovrstnih špeharjev. Cene so bile naslednje: prima špeharji 1.61-1.62, srednjetežki 1.54-1.60, stari 1.40 do 1.46, kmečki 1.50-1.62, križani 1.58-1.60, pršutarji 1.30-1.60 šil. za 1 kg žive teže.

Kože in volna

Goveje sirove kože se prodajajo po 9-12 din, telečje kože po 11-14 din, svinjske sirove kože

Razgovori z našimi naročniki

Vprašanja in odgovori

Verjanje obresti brez prejšnjega dogovora. V. R. D. Leta 1936 ste si izposodili 800 din, »niste se pogodili na nikakršne obresti« in vprašate, ali ste dolžni na zahtevo posojilodajalca obresti plačati ali ne. — Niste jasno pisali, ali ste se dogovorili, da naj bo posojilo brezobrestno, ali pa morda le o obrestih ničesar govorili niste. V obeh primerih vam za tisti čas, dokler bi naj posojilo po dogovoru trajalo, ni treba plačati nikakih obresti. Ako je bilo določeno, kdaj imate posojilo vrniti, tedaj morate od takrat naprej plačati zakonite obresti iz naslova zamude, in sicer 5%, pa čeprav bi se bila dogovorila brezobrestnost. Ako se ni določilo, kdaj morate posojilo vrniti, tedaj vam dotlej, dokler vas upnica ne terja na vrnitev, ni treba plačati obresti, po opominu pa 5%.

Pridrzanje tujega otroka proti volji njegove nezakonske matere. R. Romih pri Sv. R. Nezakonska mati je grozila vreči svojega otroka v vodo, ker ga ni mogla imeti pri sebi (sama je pri tujih ljudeh) in ga tudi nezakonski oče ni hotel vzeti k sebi. Iz usmiljenja ste otroka vi sprejeli v oskrbo. Par mesecev vam je nezakonska mati plačevala malo odškodnino, zadnje leto pa nič. Sedaj hoče vzeti otroka zopet k sebi, čeprav je brez sredstev, vi bi pa radi otroka imeli za svojega. Vprašate, ali smete otroka pridržati ali ne. — Po zakonu ima nezakonska mati prvenstveno dolžnost in pravico oskrbovati, odnosno vzgajati otroka. Ona odloča, ali hoče vzgojo voditi sama ali pa jo oskrbeti po drugih osebah. Materina vzgoja pa ni stvar svobodnega preudarka, marveč stoji pod nadzorstvom varuha in čeprav je mati sama varuhinja, pod višjim nadzorstvom varstvenega sodišča. Sodišče zlasti poseže vmes, ako mati svoje dolžnosti zamenja ali krši, ter odredi potrebne ukrepe in jih tudi izvede. Merodajna pri zadevnih okrepkih je dobrobit otroka. Potemtakem ima mati vsekar pravico zahtevati izročitev otroka od vas, vi pa opozorite varuha ali varstveno sodišče na dejanski položaj ter predlagajte, da se otroka prepusti vam v oskrbo in vzgojo.

Pogoji za posvojitve. Isti. Reje omenjenega dečka ne morete kar tako sprejeti za svojega, odnosno ga posvojiti, marveč morajo biti izpolnjeni sledeči pogoji: Posvojitelj ne sme imeti lastnih zakonskih otrok, star mora biti najmanj 40 let, posvojenec pa mora biti najmanj 18 let mlajši nego posvojitelj. Kdor je poročen, zamore kakoga otroka posvojiti le v soglasju s svojim zakonskim drugom, razen ako je zakon ločen ali zakonski drug za umobolnega proglašen ali neznanega bivališča. Ako je posvojenec otrok maloleten, je potrebno za posvojitve dovoljenje zakonskega očeta ali nezakonske matere, varuha in sodišča. Pogodbo o posvojitvi je treba napraviti v obliki notarskega zapisa ali jo dati overiti po sodišču ali javnem notarju ter jo predložiti v potrditev političnemu oblastvu ter sodišču. — Kot rejenca pa morete otroka sprejeti brez kakršnihkoli pogojev.

Všetnje preveč plačanih obresti. M. J. v B. Ako pravite, da dolg ni pod zaščito, potem določba o višini obresti in vsetju preveč plačanih

pa po 8-11 din za 1 kg. — Neoprana volna se je prodajala na sejmju v Kranju po 10 din, oprana pa po 22-25 din.

Mariborski trg

Na mariborski trg 12. februarja so pripeljali 129 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso so prodajali po 11-13 din, slanina 14-15 din. — Kmetje so pripeljali štiri voze sena 40-45, en voz otave 40, 12 voz krompirja 0.75-1.50, 24 vreč čebule po 3-4 din. Česen 5-8, zelje 1-4, kislje zelje 5, kislja repa 2, karfijola 1 kg 8-10, hren 7-8, dalmatinska solata 1 kg 10 din, radič 1 kg 10-12 din. — Jabolka 3-5 din, suhe silve 10-14, celi orehi 6, luščeni 20 din. Na trgu je bilo osem vreč pšenice po 1.75-2 din, sedem rži 1.50-1.75, devet ječmena 1.50, 14 koruze 1-1.50 din, devet ovsu 0.75-1.25, osem prosu 1.50 do 1.75, osem ajde 1-1.25, šest prosovega pšena 3.50-4, pet ajdovega pšena 4.50-5 in 16 fižola 1.50-2.50. — Mleko 1.50-2 din, smetana 10, sirovo maslo 24, čajno maslo 28-32, domači sir 8-10, jajca 0.50-0.75 din. Prinesli so 296 kokoši po 20-25 din, 530 piščancev 20-60 din, štiri gosi 40-45, deset puranov 40-65, 17 domačih zajcev 10-25 din.

obresti sploh ne velja za ta dolg. Ako pa je dolg zaščiten, potem se presežek obresti, v kolikor ste jih za čas od 23. novembra 1933 do 26. septembra 1936 plačali več kot 1%, vsteje v prvi obrok.

Prisvajanje mejne zemlje in seknanje ob meji. Ureditev meje. M. T. B. Kupili ste pred desetimi leti gozd ter ga mirno uživali v tistih mejah, kakor jih je prodajalec že 25 let. Mejaš se ni doslej nikoli pritožil, sedaj pa je posekal nekaj drevov ob meji na Vašem svetu in si lasti tudi nekaj Vaše zemlje. Ob meji ni nobenih mejnikov. Vprašate, kaj naj storite, da se zadeva mirnim putem uredi. — Poskusite predvsem urediti mejo ter postaviti izvensodno sporazumno mejnike. Pri tem ne potrebujete sodelovanja nobene oblasti. Ako mejaš ne bi pristal na mirno izvensodno ureditev meje, boste pač morali predlagati ureditev meje po sodišču. Ako prometna vrednost mejnega prostora ne presega 500 din in boste dokazali Vašo močnejšo pravico (prilosestvanje), bo sodnik določil mejo, kakor ste jo prilosestvovali, in sicer dokončno v nespornem postopku, pri čemer je dopusten le rekurz na okrožno sodišče. Kdor si v tem postopku najame zastopnika, ga mora sam plačati. V ostalem trpe stroške postopka (sodne komisije, event. geometra) stranke po meri svojih meja. Če je bil postopek povzročen z motenjem mirne posesti (kot v Vašem primeru), sme sodišče izreči, naj trpi stroške postopka docela ali deloma stranka, ki je spor povzročila (Vaš mejaš). — Ako se močnejša pravica ne da dokazati, ugotovi sodišče mejo po zadnji mirni posesti. Če se tudi ta posest ne da ugotoviti, se sporni mejni prostor razdeli po pravični oceni sodišča. — Ako je mejni prostor vreden več kot 500 din, je vsaki stranki na prosto dano, da najkasneje v treh mesecih od dne pravomočnosti odločbe, izdane v nespornem postopku o ureditvi meje, uveljavi svojo močnejšo pravico s pravdo.

Zakonca naj bosta dediča drug za drugim. B. A. v Z. V. ženitnem pismu sta zakonca določila, naj bosta dediča »drug za drugim«. Pravite, da sta takrat zakonca posedovala le neko malo posestvo, pozneje pa je mož pridobil neko veleposestvo in mnogo denarja, pa je tudi vse to pripadlo ženi, kar se vam ne zdi prav. — Zakonca sta očitno sklenila dedno pogodbo. Z dedno pogodbo zamoreta zakonca drug drugemu obljubiti bodočo zapuščino ali del zapuščine. V bodočo zapuščino spada vse, kar zapustnik pozneje pridobi in ob svoji smrti še ima v lasti in ne le to, kar je imel premoženja ob času sklepanja ženitnega pisma, odnosno dedne pogodbe. Na drugi strani pa bi smel vsak zakonec za časa življenja svobodno razpolagati s svojo imovino, jo eventualno prodati, tako, da bi ob smrti enega drugi ne imel kaj podedovati. — Nujnega deleža svojim otrokom zakonca z navedeno pogodbo ne moreta kratiti, pač pa presežek do zakonitega. Ako je v zapuščinskem postopanju sodni komisar izjavil, da mora vdova prevzeti celo zapuščino, je najbrž to odredil zapustnik s kako poslednjevoljno izjavo. Ne glede na to pa bi dedič, ako je v zapuščinskem postopanju s prevzemom zapuščine po vdovi soglašal, sedaj ne mogel proti temu ničesar več ukreniti.